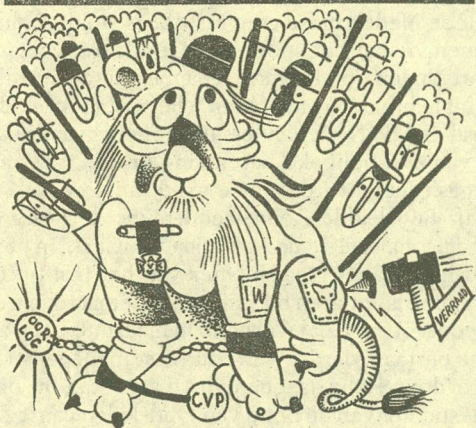

ROMMELPOT, satirisch weekblad (26 december 1945 – 24 december 1949).

Werd uitgegeven door de naamloze vennootschap Ontspanningslectuur, opgericht op 28 januari 1946 te Antwerpen. De titel was geïnspireerd op *Rommelpot van 't Hanekot*, het hekeldicht van Joost van de Vondel. *Rommelpot* was een initiatief van Daniël Merlevede, die tevens de redactionele leiding op zich nam. De afgevaardigd bestuurder van Ontspanningslectuur, Martha Dolfyn, werd verantwoordelijk uitgever. Verder waren Edgar Boonen, Remi Piryns, Louis Ryckeboer en Arthur de Bruyne betrokken bij de oprichting. Algauw voegde Renaat Joostens zich bij dit zesttal.

Rommelpot kantte zich tegen de Belgische regering en haar in Londen voorbereide besluitwetten met betrekking tot de repressie. Het blad veroordeelde scherp de gevolgen van de naoorlogse bestraffing van de collaboratie, die naar zijn mening vooral de

NA DE OPLOSSING DER VLAAMSE KWESTIE

Het satirisch weekblad *Rommelpot* verscheen in moeilijke omstandigheden van eind 1945 tot eind 1949. Het trok vooral van leer tegen de repressie. (AMVC)

bestrafing van de Vlaamsgezinden en niet van de landverraders op het oog had. Er werd gepleit voor een "politiek van verzoening en vergeving", evenals voor een soepele toepassing van de wet-Jules Lejeune inzake de vervroegde vrijlating voor de veroordeelden van de repressie. Lange gevangenisstraffen en executies werden afgekeurd. *Rommelpot* verdedigde de vervolgte Vlaamsgezinden en meende dat er uit hun rangen een economische, sociale en culturele macht zou groeien. Er werd geprotesteerd tegen de dynamitering van de IJzer-toren en tegen de taaltoestanden in Vlaanderen en Brussel. *Rommelpot* steunde de Groot-Nederlandse beweging. Het blad was echter niet anti-Belgisch, maar eiste een plaats op voor Vlaanderen. Het tijdschrift steunde de oprichting van de Vlaamse Concentratie (1949), waarvan het manifest in het blad werd afgedrukt.

Talrijke journalisten en letterkundigen werkten, onder een pseudoniem, mee: onder anderen Ryckboer (Romulus Pot), Joostens (Decanus o.d. en Piet Punt), Valère Depauw (Piet Canneel) en Ernest Claes (G. van Hasselt). Van Joostens verscheen een versie van *Reinaard de Vos*, "de zwarte met het incivieke baardje" (een satire op de repressie), die nadien door Ontspanningslektuur in boekvorm werd uitgegeven. Depauw publiceerde delen van *De dood met de kogel*, over de gefusilleerde katholieke volksvertegenwoordiger Leo Vindevogel, dat eveneens

in boekvorm verscheen. Van Claes verschenen verhalen gesitueerd in de repressietijd, zoals *De Oude Moeder*. Het blad behaalde een oplage van meer dan 10.000 exemplaren.

Na een jaar steeg het protest, vooral van de zijde van het verzet. De verkoop aan stations werd verboden, er vonden huiszoeken plaats en een aantal documenten en exemplaren werd in beslag genomen. In de nacht van 14 op 15 juni 1947 ontplofte er bij het gebouw van *Rommelpot* een bom. In de herfst van 1947 begon in Antwerpen een proces tegen Merlevede en Leona Braeken, de drukster van het blad. De beschuldigingen luiden: uitoefenen van een negatieve invloed op de geest van het leger en de bevolking in oorlogstijd (het land was officieel nog in oorlog) en het uitgeven van een weekblad en andere publicaties door Ontspanningslectuur zonder exacte vermelding van namen, drukkers of adressen. Het proces werd herhaaldelijk uitgesteld. Op 16 december 1948 werd *Rommelpot* uiteindelijk veroordeeld tot een voorwaardelijke geldstraf. In beroep bleek dat de eerste beschuldiging verjaard was en werd het blad vrijgesproken voor de andere beschuldigingen. Niettemin nam Dolfyn ontslag. Ze werd vervangen door R. Pairen. Na een periode van succes verminderde de invloed van *Rommelpot*, tot het in 1949 ophield te verschijnen.

LITERATUUR: H. Todts, *Hoop en Wanhoop der Vlaamsgezinden*, I, 1961; – J. Rosiers, “*Rommelpot*.” *Vlaams-nationalistisch weekblad na de Tweede Wereldoorlog*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1975; – G. Durnez, *De Standaard. Het levensverhaal van een Vlaamse krant*, II, 1993.

ILLUSTRATIE(S), zie: Antwerpen-stad, Arm Vlaanderen, Alfons van Assche, Spooktreinen, Leo Vindevogel.

GASTON DURNEZ* EN NELE BRACKE